

Nefndasvið Alþingis
Austurstræti 8-10
101 Reykjavík

Reykjavík, 20.5.2020
Tilvísun: 20200500510

Kt. 420169- 3889

Umsögn ríkisskattstjóra um frumvarp til laga um breytingu á lögum um ársreikninga og lögum um endurskoðendur og endurskoðun (gagnsæi stærri kerfislega mikilvægra félaga) - 721. mál, þskj, 1244

Með tölvupósti, dags. 5. maí 2020, var ríkisskattstjóra gefinn kostur á að veita umsögn um ofangreint þingmál. Telur embættið tilefni til eftirfarandi athugasemda:

I.

Samkvæmt ummælum í greinargerð er megingilgangur fyrirhugaðrar lagasetningar að auka traust og tryggja gagnsæi í upplýsingagjöf stærri fyrirtækja. Þannig er lagt til með 1. gr. frumvarpsins að skilgreining á einingum tengdum almannahagsmunum skv. 9. tl. 2. gr. laga nr. 3/2006, um ársreikninga, verði útvíkkuð í því skyni að fella þar undir fleiri félög sem almennt eru talin þjóðhagslega mikilvæg og varða hagsmuni almennings. Ríkisskattstjóri bendir í þessu sambandi á að alþjóðlegir reikningsskilastaðlar gera ríkari kröfur um upplýsingagjöf en núgildandi ákvæði ársreikningalaga. Í þessu sambandi, sbr. og breytingar þær sem leiða af 1. gr. frumvarpsins, væri því ákjósanlegt að jafnframt yrði bætti við 90. gr. ársreikningalaga neðangreindri málsgrein, en 90. gr. tiltekur hvaða félögum beri skylda til að beita alþjóðlegum reikningsskilastöðlum við gerð samstæðureikninga og ársreiknings:

„Félag skv. e. til i-liðs 9. tölul. 2. gr. skal beita alþjóðlegum reikningsskilastöðlum við samningu samstæðureiknings síns. Félag skv. 1. másl. sem ekki er skylt að semja samstæðureikning skal beita alþjóðlegum reikningsskilastöðlum við samningu ársreiknings síns.“

II.

2. gr. frumvarpsins varðar breytingar á 66. gr. ársreikningalaga, n.t.t. um inntak skýrslu stjórnar, sem tryggja eiga gagnsæi í upplýsingagjöf í reikningsskilum. Þannig er orðalag 66. gr. fært til samræmis við texta 19. gr. tilskipunar 2013/34/ESB, sem greinin byggir á. Ríkisskattstjóri telur ástæðu til að ganga lengra en frumvarpstextinn gerir ráð fyrir til að auka frekar skírleika í þessari framkvæmd, og taka upp orðalag í 2. másl. 3. mgr. 1. tölul. greindrar 19. gr., n.t.t.:

„Sem greiningartæki skal skýrsla framkvæmdastjórnar, eftir því sem við á, fela í sér tilvísanir til fjárhæða sem sett eru fram í árlegum reikningsskilum, og frekari skýringar á þeim.“

III.

Með síðasta málsl. 5. tl. 1. mgr. 2. gr. frumvarpsins er heimilað að upplýsingarnar þær sem tilgreindar eru í 5. tl., n.t.t. um áhættuþætti tengda eignarhaldi og notkun fjármálagerninga, verði veittar í skýringum með ársreikningi í stað skýrslu stjórnar. Ríkisskattstjóri telur að til þess að tryggja gagnsæi og skírleika í þeirri framkvæmd sé nauðsynlegt að gera kröfu um að í skýrslu stjórnar sé vísað beint til viðeigandi skýringarliðs. Þá telur ríkisskattstjóri að sambærileg rök hnígi að því að heimila að upplýsingar skv. 3. og 4. tölul. 1. mgr. 2. gr. frumvarpsins megi koma fram í skýringum með ársreikningi í stað skýrslu stjórnar, svo fremi sem í skýrslunni sé bein tilvísun í viðkomandi skýringarlið.

IV.

Með 5. gr. frumvarpsins er gert ráð fyrir breytingum á 66. gr. d. ársreikningalaga og telur ríkisskattstjóri það til bóta. Embættið bendir þó jafnframt á að í 29. gr. a tilskipun 2014/95/ESB er að finna heimild fyrir þau félög sem hafa útbúið sérstakar skýrslur um ófjárhagslegar upplýsingar til að birta þessar skýrslur sérstaklega í stað þess að láta þær fylgja með í yfirliti með skýrslu stjórnar, sbr. núgildandi 1. málsl. 66. gr. d., sbr. og orðalag 5. gr. frumvarpsins. Slík heimild er skv. tilskipuninni skilyrt við að slík skýrsla sé birt á vefsvæði viðkomandi fyrirtækis ekki síðar en sex mánuðum eftir lok reikningskiladags, og að jafnframt vísi skýrsla stjórnar til þess hvar skýrsla um ófjárhagslegar upplýsingar sé birt. Ríkisskattstjóri teldi það mjög til hagræðingar fyrir fyrirtæki að framangreindri heimild um birtingu ófjárhagslegra upplýsinga yrði bætt við 66. gr. d., en slíkt myndi væntalega jafnframt krefjast endurskoðunar á 4. mgr. 20. gr. laga nr. 145/1994 þannig að vörslutími umræddra skýrslna yrði færður til samræmis við 25 ára vörslutíma ársreikninga.

V.

Með 6. gr. frumvarpsins er gert ráð fyrir að ársreikningaskrá skuli birta ársreikninga, samstæðureikninga og skýrslur stjórnar á opinberu vefsvæði. Ríkisskattstjóri telur af því tilefni vert að nefna að tekjur embættisins af sölu umræddra gagna, sbr. 4. mgr. 109. gr. ársreikningalaga, námu 54,5 milljónum kr. á árinu 2019, en innheimt er samkvæmt XI. kafla laga nr. 88/1991, um aukatekjur ríkissjóðs, enda hefur ekki verið sett reglugerð, sbr. heimild í 3. mgr. 109. gr. ársreikningalaga. Væntanlega þyrfti þannig að taka tillit til þessa tekjutaps við fjárlagagerð vegna ársins 2021 og síðar. Þá hefur kostnaðarmat jafnframt leitt í ljós að einskiptis kostnaður við breytingar á tölvukerfum stofnunarinnar af þessu tilefni yrði um 7,5 milljónir kr. Miðað við gildistöku 1. janúar 2021, sbr. 8. gr. frumvarpsins, þá myndi sá kostnaður falla á árið 2020, og bendir ríkisskattstjóri á að væntanlega þyrfti að gera ráð fyrir honum í fjárlagagögum.

Virðingarfyllst,
f. h. ríkisskattstjóra

Helga Valborg Steinarsdóttir

Halldór I. Pálsson